

ימי הפורים תשפה – המהפך הנפשי של אסתר המלכה

1. **מגילה ז,א:** שלחה להם אסתר לחכמים כתבוני לדורות - **חתם סופר:** מהו כתבוני? הנה אמרו טעם על מה נקראת מגלת אסתר? על שם שהיה אז בהסתר פנים ולא היה נס מפורסם כמו בפרעה וסנחריב, אלא הכל בטבע. וזה הטעם שלא נזכר במגלה שם שמים מפני שהיה בהסתר ... וזהו שאסתר שלחה 'כתבוני' - על שמי, 'אסתר' בהסתר פנים בלי שם.
פירוש ששמעתי בעבר: אסתר מבקשת כתבוני לדורות, להנציח לבנות ישראל שנלקחה באונס למלך הגוי, וגם כשפרצה הגזירה, הוכרחה במילים תקיפות ללכת אליו ולא עשתה מתאוות המלוכה.
בראשית רבה נח,ג: רבי עקיבא היה דורש והצבור מתנמנם. ביקש לעוררן ואמר: מה ראתה אסתר שתמלוך על שבע ועשרים ומאה מדינה? אלא תבוא אסתר שהיתה בת בתה של שרה שחיתה מאה ועשרים ושבע שנה ותמלוך על מאה ועשרים ושבע מדינה - **אלישיך מגילת אסתר ב,ז:** הוקשה להם, איך עשה נסים לשרה לבל יטיל בה זוהמא מלך ערל ולא עשה כן גם לאסתר, וישפטו נשים בלתי כשרות שאינה צדקת כמו שרה? לכן אמרו שצדקת הייתה כשרה והראיה שהשליטה ה' על מאה ועשרים ושבע מדינות כמנין שנות שרה ... וכשם שלא שלטו בשרה לישועת ישראל, שבזכות שגדרה עצמה מן הערוה, זכו כל הנשים במצרים לגדור עצמן, כן מה שנלקחה אסתר היה לישועת ישראל.
2. **פירוש רבי מאיר עראמה:** בשלושה מקומות הגיד אונסה הגדול – תחילה, אמצע וסוף (בלקחתה לבית הנשים, בעת היותה בבית הנשים, ובלקחתה מבית הנשים לארמון המלך).
אסתר ב: ויפקד המלך פקידים בכל מדינות מלכותו ויקבצו את כל נערה בתולה טובת מראה אל שושן הבירה אל בית הנשים... ויהי בהשמע דבר המלך ודתו ובהקבץ נערות רבות אל שושן הבירה אל יד הגי' ותלקח אסתר אל בית המלך - **מלבי"ם:** תחלה יצאה הפקודה לבקש נערות **ברצון** וזה קרא 'דבר המלך'. אחר כך יצאה פקודה שניה לקבץ נערות **בעל כורחן** וזה קרא 'דתו' [חוק] ומסתיר את בתו משפט מות לו. ולא חשש תחלה לתתה מרצון, ואף לא אחר כך עם הסכנה בעל כורחה. וזאת 'ובהקבץ נערות רבות' שכבר נקבצו נערות רבות מחוץ לשושן ואז ודאי גדול עונש איש שושן המעלים בת יפת תואר, ומכל מקום לא התפעלו הצדיקים האלה, עד ש'ותלקח אסתר בחזקה' נגד רצונה.
שם: את כל אשר תאמר ינתן לה לבוא עמה מבית הנשים עד בית המלך ... ובהגיע תר אסתר בת אביחיל דד מרדכי אשר לקח לו לבת לבוא אל המלך לא בקשה דבר כי אם את אשר יאמר הגי' סריס המלך שמר הנשים - **מלבי"ם:** 'לא בקשה דבר' - כי הראתה בפועל שהיא אנוסה ואינה מתרצה ללכת אליו ... ולכן לא רצתה מאומה [מהאיפור והטיפוח] רק מה שנתן לה הגי' בעצמו שהכריחה לקחת.
שם: ותלקח אסתר אל המלך אחשוורוש אל בית מלכותו בחדש העשירי הוא חדש טבת - **מלבי"ם:** עתה סיים שגם סוף בואה לחדר המלך היה באונס.
הגרא ב,טו: זהו שאמרו בגמרא על 'הדסה היא אסתר', שאסתר ירקרוקת היתה כהדס. והוא תמורה דהא כתיב 'והנערה יפת תואר וטובת מראה?' אלא באמת הייתה יפת תואר ומחמת גודל צערה נעשתה ירקרוקת, ואף על פי כן נתן לה הקב"ה חן, לפי שחוט של חסד משוך עליה.
3. **מגילה ד:** ותאמר אסתר להתך ותצווהו אל מרדכי: כל עבדי המלך ועם מדינות המלך יודעים אשר כל איש ואישה אשר יבוא אל המלך אל החצר הפנימית אשר לא יקרא, אחת דתו להמית ... ואני לא נקראתי ... זה שלושים יום ... ובכן אבוא אל המלך אשר לא כדת - **מגילה טז,א:** שלא כדת [של תורה] עד עכשיו באונס ועכשיו **ברצון**. וכאשר אבדתי אבדתי - כשם שאבדתי מבית אבא, כך אובד ממך.
4. **שם:** כי אם החרש תחרישי בעת הזאת, רוח והצלה יעמוד ליהודים ממקום אחר ואת ובית אביך תאבדו, **ומי יודע** אם לעת כזאת הגעת למלכות - **עקדת יצחק:** ואם תאמרי שיש שהות לבא אל המלך בשנת הגזירה ולהמתין עד שתיקרא, 'ומי יודע אם לעת כזאת' – לעת האבדון, תחיי ותושיעי את ישראל.
התוועדות הרבי מלובאוויטש פורים תשכ"ב: ירידת הנשמה למטה היא ירידה גדולה ביותר ודרושה הסברה: בשביל מה ירידה זו? מבאר רבנו הזקן בתניא בעניין דברי חז"ל: 'אבוך במה הוזהר זהיר טפי?' שעניין זה אינו בבחינת טעם ודעת מושג, אלא שכך עלה ברצונו יתברך ... בבחינת הגורל ממש, שנשמה זו תרד למטה בשביל מצווה ופעולה פלונית ובמצווה זו צריך להיות 'זהיר טפי', שהיא תכלית ירידתו למטה. זה שאמר מרדכי לאסתר, שמדובר אודות עניין שלמעלה מטעם ודעת ופעולה זו צריכה להיעשות על ידה דווקא, משום שזו המצווה המיוחדת בשבילה ירדה נשמתה למטה.